

Hodnotová řešení env. krize

Hodnota

= koncepce žádoucího ~ jak hodně co chceme

Co je pro vás hodnotou/hodnotné?

Top

Hodnota

= koncepce žádoucího ~ jak hodně co chceme

- vytváří zásadní **orientaci v životě**, určuje naše jednání na základě stálých hodnotových žebříčků (verbální x žité)

Budování hodnotových žebříčků

- během **socializace** (výchova) → zvnitřňování hodnot do našeho podvědomí
→ cizí vůle hodnotu nezakládá
- změna hodnotových žebříčků? – **nutná motivace**

Tabulka 2: Pořadí žebříčku u mužů v jednotlivých věkových kategoriích

Věk:	Pořadí hodnot				
	15-19	20-29	30-44	45-59	60 a více
dosáhnout úspěchu v zaměstnání	1.	2.	2.	3.	4.
vdát se, oženit se (být vdaná, ženatý)	5.	6.	4.	4.	3.
žít pestrým společenským životem	7.	7.	7.	7.	7.
mít děti	6.	3.	3.	2.	2.
věnovat se svým zálibám	4.	5.	5.	5.	6.
mít stálého partnera	3.	1.	1.	1.	1.
dosáhnout co nejvyššího vzdělání	2.	4.	6.	6.	5.

Zdroj: CVVM, výzkum Naše společnost 2005, šetření 05-04

Tabulka 3: Pořadí žebříčku u žen v jednotlivých věkových kategoriích

Věk:	Pořadí hodnot				
	15-19	20-29	30-44	45-59	60 a více
dosáhnout úspěchu v zaměstnání	2.	3.	3.	4.	4.
vdát se, oženit se (být vdaná, ženatý)	5.	4.	4.	3.	3.
žít pestrým společenským životem	6.	7.	7.	7.	7.
mít děti	4.	2.	1.	1.	1.
věnovat se svým zálibám	7.	6.	6.	6.	6.
mít stálého partnera	1.	1.	2.	2.	2.
dosáhnout co nejvyššího vzdělání	3.	5.	5.	5.	5.

Zdroj: CVVM, výzkum Naše společnost 2005, šetření 05-04

Hodnota

= koncepce žádoucího ~ jak hodně co chceme

- vytváří zásadní **orientaci v životě**, určuje naše jednání na základě stálých hodnotových žebříčků (verbální x žité)

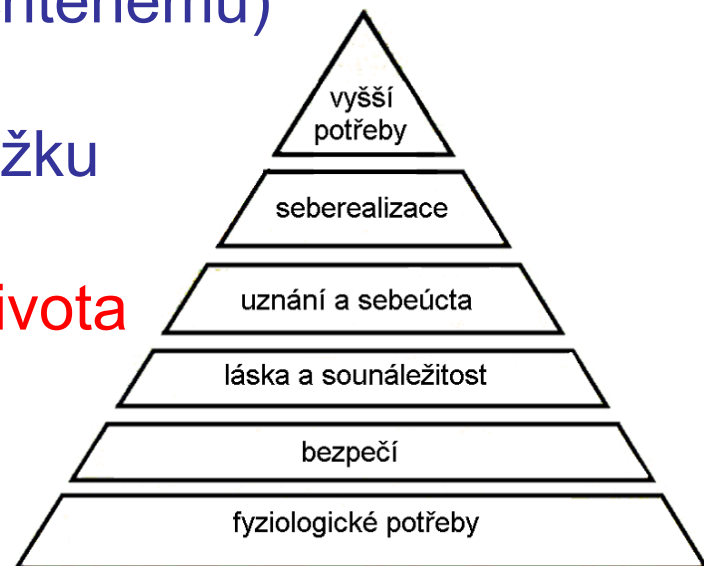
Budování hodnotových žebříčků

- během **socializace** (výchova) → zvnitřňování hodnot do našeho podvědomí
→ cizí vůle hodnotu nezakládá
- změna hodnotových žebříčků? – **nutná motivace**

Na světě existuje tolik *hladovějících* lidí, že *Bůh* k nim může přicházet jen ve formě *chleba*. Gándhí

Potřeba

- spojena s hodnotami (vztahuje se ke chtěnému)
→ výrazem **nedostatku**
- hodnoty a potřeby tvoří podstatnou složku **motivace lidského** jednání
- naplnění potřeb → základ **šťastného života**
- **materiální x nemateriální potřeby**

Hodnota

- hodnota **svobody** (ekonomický liberalismus – ekoteroristé omezují)
- hodnota **jistoty**, kde je moje místo v životě a co se ode mně čeká (socialismus, komunismus)
- hodnota **sounáležitosti**, kontinuity, tradice a ohleduplnosti – zelení
- hodnota **peněz jako cíle** našeho snažení – často s tím počítají ekonomové

iDNES.cz / Blog Úterý 31. ledna 2017, Marka | Přihlásit

iDNES.cz > Zprávy | Kraje | Sport | Kultura | Ekonomika | Bydlení | Tchnet | Ona | Revue | **Blog** | Další

Svět kolem nás | Videoblogy | Lifestyle | Fotoblogy | Ostatní | Blogy | Přihlásit se | Založit blog

Až ekoteroristé vymřou, svět se zazelená

27. 01. 2017 8:00:00

Každá doba má svou módu. Svou filozofii. Své společenské trendy. Jenom je ne vždy dokážeme vidět, když v oné době žijeme, a uvědomujeme si je až zpětně.

Tak třeba hnutí hippies. Vzniklo v 60. letech, mělo své důsledky v životním stylu celé generace, v kultuře, oblékání, protiválečném hnutí a tedy i v politice. Ale už v další dekádě se postupně vypařilo a i ze zapřísáhlých zkoufených hippiesáků se postupně stávali usedlí matky a proplešatělí tatíkové od rodin, zatímco přicházelo zase něco jiného, byť už ne tak výrazného.

A mně se zdá, že i nyní je náš evropsko-americký prostor ovládnán podobnými hnutími: Jde o genderisty, doktrínu multikulturalismu, ekologická hnutí a obecně omezování svobod. Možná by se dalo říct, že jde „jen“ o nový politický směr, mně se ale zdá, že opět jde spíš o jakési „hnutí dekády“. Třeba proto, že společnost je dnes silně ideologicky rozdělena podobně, jako bývá při jiných podobných módních hnutích: Starí vs. Mladí. Umělci vs. Manuálně pracující. Intelektuálové fešáci nesmrtelnost brouka & údajnou diskriminaci žen po kavárnách vs. Živnostníci, kteří se musí satsakra otáčet. A tohle rozdělení nekopíruje třeba rozdělení na levici či pravici ani omyl.

Ale zatímco kdysi hippiesáci byli spíš v opozici vůči establishmentu, dneska vznikla nezyklá situace: genderovou rovnost, multikulturalismus i ekoterorismus dnes prosazuje právě establishment víc podporovaný mladými. Nevidané to spojení! A tenthle politický establishment je často v silné opozici vůči „usedlejší starší generaci“ – stačí se

Markéta Šichtařová
sichtarova.blog.idnes.cz (rss)

VP

Počet článků	Celková karma	Průměrná četnost
306	48.36	18122

Markéta Šichtařová.
redaktorka společnosti Nest Finance s.r.o., ekonomka, spoluautorka několika bestsellerů o aktuální ekonomicko-politické realitě.
V roce 2016 vydala knihu Jak to vidí Šichtařová, aneb Co nám neřeká o imigraci, dětech a naší budoucnosti.

Seznam rubrik

Způsoby života v environmentální perspektivě

Blahobyt

- žádoucí stav společnosti vymaněné z hladu a bídy - 👍

Způsoby života v environmentální perspektivě

Blahobyt

- žádoucí stav společnosti vymaněné z hladu a bídy - 👍
- **po naplnění základních potřeb vznikají potřeby nové, nemateriální, to však ohrožuje ekonomikou trvalého růstu**
 - blahobyt je konvenčně spojován s vysokou hmotnou životní úrovní – **HDP**

Způsoby života v environmentální perspektivě

Blahobyt

- žádoucí stav společnosti vymaněné z hladu a bídy - 👍
- **po naplnění základních potřeb vznikají potřeby nové, nemateriální**, to však ohrožuje ekonomikou trvalého růstu
 - blahobyt je konvenčně spojován s vysokou hmotnou životní úrovní – HDP
- pro zabezpečení růstu HDP je třeba spojit uspokojování vyšších (nemateriálních) potřeb s materiální spotřebou – jak?

Jak lze spojit uspokojování vyšších (nemateriálních) potřeb s materiální spotřebou?

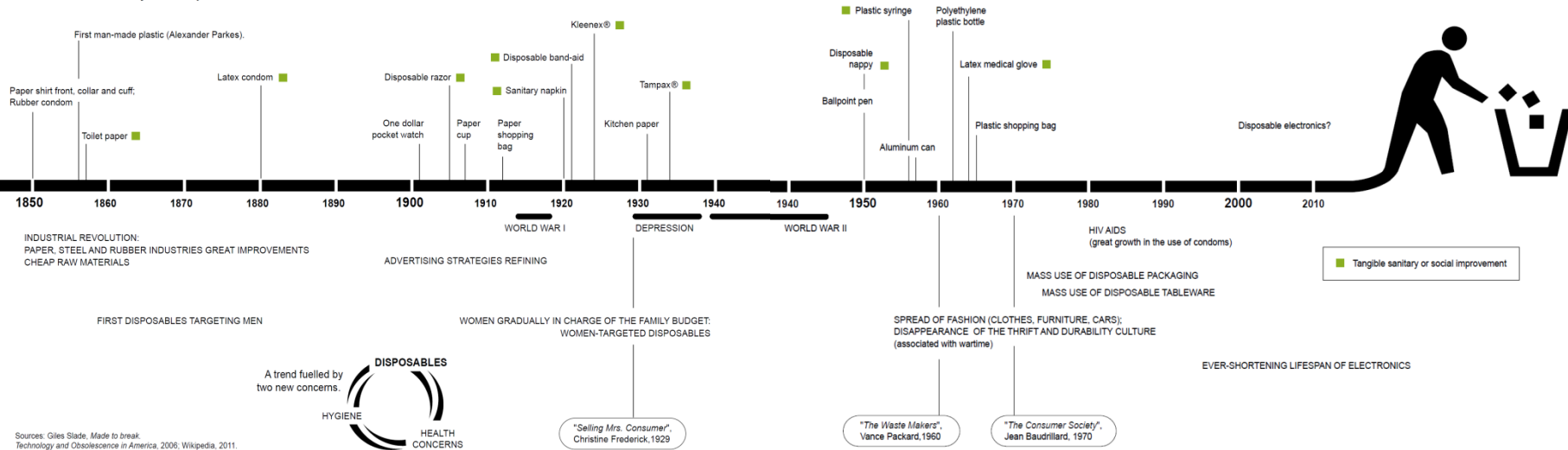

Reklama

- hnací motor konzumní společnosti
- nepřipustit, abychom si mysleli, že už máme vše, co ke spokojenému životu potřebujeme

Šok z ekologie, str. 33

The advent of the throw-away culture
A selected history of disposables in the United States

Sources: Giles Stada, *Made to break: Technology and Obsolescence in America*, 2006, Wikipedia, 2011.

rozenými potomky. Pro reklamu nejsou tato spojení zajímavá, neboť její časový obzor je omezen právě jen horizontem pěti či šesti týdnů. Vкус předků ani vкус budoucí generace ji ani v nejmenším nemůže zajímat. Pokud je jako kulisy reklamního šotu využito například narážky na dlouhou rodinnou tradici výrobků inzerující firmy, je to míněno spíše jen jako analogie a náhražka testu kvality momentálně nabízeného zboží.

Reklama obracející se na individuální preference spotřebitelů činí automaticky lidi neuspokojenými tím, co aktuálně mají. Pokud by se jí jejich neuspokojenost nepodařilo vyvolat, nové zboží se prostě neprodá. Je zbytečné vymýšlet nákladnou reklamu na věci, které si lidé beztak potřebují koupit. Reklamní šoty propagují vesměs výrobky, které by spotřebitelé nekupovali, pokud by byli spokojeni s těmi, které již vlastní. Toto uspokojení nesmí za žádnou cenu po delší dobu vydržet a reklama zná způsoby, jak udržovat hladinu frustrace spotřebitelů na komerčně uspokojivé úrovni. Výsledkem je neukojitelná těžavost konzumentů, tedy postoj, který s mentalitou konzervativce nemá naprosto nic společného.

Mentalita živěná reklamou podporuje věčnou neuspokojenost nikoli snad se sebou samým, nýbrž s tím, co mi nabízejí a co mohu očekávat od druhých. Je nesnadné tento reklamou pěstovaný postoj udržet pouze v sektoru nabízeného zboží. Principiální neuspokojenost každého očekávání se přenáší také do vztahů mezi lidmi a frekvence obratu partnerských vztahů se krok za krokem blíží onomu šestitýdennímu prahu. Nenechme se mýlit, pokud některá manželství vydrží o něco déle. Stojíme teprve na počátku celého procesu a očkování reklamou, jež činí lidi imunní vůči všem příznakům stálosti a věrnosti, probíhá, bráno historicky, teprve krátkou dobu.

Z tohoto úhlu se jeví právě reklamní šoty sázející na kulisy spokojené rodiny velice naivní a krátkozraké. Při postupující komercionalizaci veškerého života není důvodu předpokládat, že mezilidské vztahy, včetně těch nejintimnějších, budou trvale vy-

Blahobyt v konvenčním pojetí

- neukazuje **nespotřební** kvality života, (např. zdraví, charakter sociálních vztahů, vzdělání, kulturní úroveň, životní prostředí...)

Luxury expenditures		Product	Annual expenditure	Social or economic goal	Additional annual investment needed
		Makeup	\$18 billion	<i>Reproductive health care for all women</i>	\$7 billion
		Christmas presents for pets in the US	\$5 billion	<i>Universal literacy</i>	\$4 billion
		Perfumes	\$15 billion	<i>Elimination of hunger and malnutrition</i>	\$19 billion
		Ocean cruises	\$14 billion	<i>Clean drinking water for all</i>	\$10 billion
		Ice cream in Europe	\$11 billion	<i>Immunizing every child</i>	\$1.3 billion

Konzum → konzumní společnost

- **konzumní společnost** - *typ moderní společnosti, v níž jsou rozhodující sociální funkce určovány **spotřebou***
- potřeba získávání „**pozičního zboží**“ (důkaz společenské pozice - uznání)
 - vyjadřuje situaci sociálních skupin či státu (*stát blahobytu*)
- nadměrný konzum – záliba/nutnost? vlastnění hmotných statků či službách
→ typická **dynamika nakupování a spotřeby** (tvorby odpadů)
Až na dno blahobytu“ str 39

ců je pro organizaci zcela irrelevantní, efektivita fungování celku je založena právě na naprosté osobní indiferentnosti. Pocity hlubokého odcizení, které prožívají jednotlivé částečky organizovaného soukolí, jsou v této situaci spíše pravidlem než výjimkou.

Naproti tomu osobní soukromý konzum umožňuje lidem žít ve světě, který ve všem velice pečlivě respektuje právě jejich lidské rozměry. Konzumní zboží všeho druhu vytváří útulnou skutečnost, která je přesně šita na rozměry zákazníka. Zatímco svět velkých organizací odrazuje nepřehledností a s ní spojenou cizotou, svět konzumu naopak v každém ohledu respektuje právě ta měřítka, která rovněž konzument pokládá za přirozená. Může proto sloužit jako ten nejpřirozenější útulek ve světě, který naopak nemůže zúčastněným nenahánět hrůzu předimenzovaností.

Fromm má nesporně pravdu, když popisuje počínání nenasytných konzumentů obklopujících se stále novými a novými věcmi. Má pravdu, když na příkladu vlastníka nového vozu popisuje pocit triumfu, jenž zažívá ten, komu se poštěstilo nový předmět ovládnout. Počíná si však nerealisticky, když přesvědčuje čtenáře, aby se povznesli nad marnivé usilování o to mít, a dali přednost mnohem hlubšímu postoji být. Lidé nepreferují první z postojů proto, že by byli pouze špatní, hamižní a malicherní. Mají k takovému postoji velice dobré důvody, i když si je nemusejí vůbec uvědomovat. Svět, ve kterém je jim dáno žít, je prostě nutí získávat pod kontrolu konzumní statky, chtějí-li kontrolovat alespoň něco. Ekonomika i politika moderní společnosti fungují způsobem, který jim dokáže poskytnout nanejvýš jen těkavou iluzi jakékoliv jiné kontroly.

Rituály konzumního chování jsou rituály bezbranných a zranitelných lidí, kteří se snaží vybudovat z cetek přinesených ze supermarketů alespoň jakousi ochranu před světem velkých organizací a velké politiky, hledícím s obludným a urážlivým nezájmem kamsi skrze a mimo ně. Filozofové mohou moralizovat, jak dlouho chtějí. Pokud bude mít svět lidí centralizovanou a megalomanskou podobu nerespektující přirozené lidské rozměry, nemůže nikdo očekávat, že lidé svoji obrannou reakci změní. Nechtějí nic jiného, než vymanit se alespoň částečně zpod všudypřítomné kontroly ekonomických a politických mechanismů, a nenalézají přitom jiný prostor než ten, který jim umožňuje jejich miniaturní svět konzumu se svými tak lidskými rozměry.

Rozměry konzumní společnosti

žádoucí: zabezpečení **růstu HDP**

nežádoucí:

osobní/společenské

- nesoulad mezi tím, co činí lidi šťastné (?) a očekáváním konzumní společnosti (?)

Rozměry konzumní společnosti

žádoucí: zabezpečení **růstu HDP**

nežádoucí:

osobní/společenské

- nesoulad mezi tím, co činí lidi šťastné (?) a očekáváním konzumní společnosti (?)
- nenaplnění vyšších potřeb činících nás šťastné často vede k hledání štěstí v materialistickém světě

The Consumer Paradox: Scientists Find that Low Self-Esteem and Materialism Goes Hand in Hand

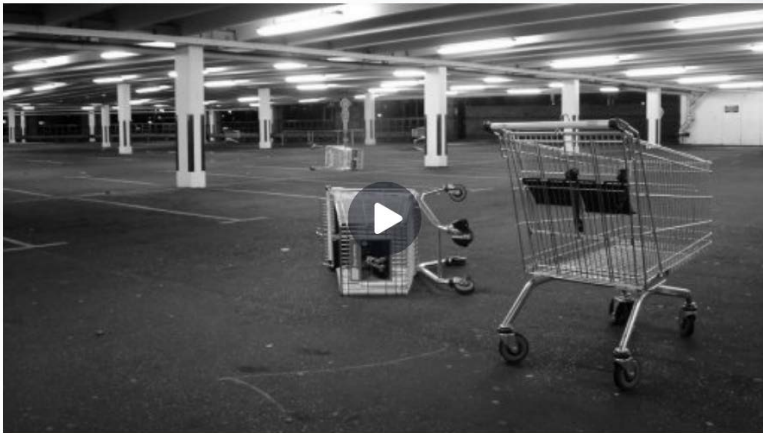
"Advertising has us chasing cars and clothes, working jobs we hate so we can buy shit we don't need."

~From the movie Fight Club, based on the novel by Chuck Palahniuk

Česká televize Zpravodajství Sport Vysílání TV program Pořady A-Z Pro děti Art edu Vše o ČT Hledaný text

Hypermarket Sředa 7. 5. 2014 na CT2 O filmu

Sdílet ★★★★★ 1 hlas

Je trapné ve třiceti zjistit, že zvířezili ti druzí. Televizní film na motivy úspěšné divadelní hry Viliama Klimáčka (2007). Hrají: D. Švehlík, J. Malá, M. Krobot, B. Vyskočilová, A. Cónová a další. Scénář V. Klimáček. Kamera P. Hoznauer. Režie J. Klímsza

hypermarket – „oltář průměrných snů“ - nabízí (kromě věcí) jen krátkodobé uspokojení, nikoliv trvalou spokojenost a pocit životního naplnění

„kulisový, umělý, naleštěný svět obrovské prodejny a vysněný „ideální“ svět hrdinů telenovel s jejich „důležitými“ problémy, demonstrováný na příbězích pěti postav, jež se v prostředí hypermarketu potkají“

Rozměry konzumní společnosti

žádoucí: zabezpečení **růstu HDP**

nežádoucí:

osobní/společenské

- nesoulad mezi tím, co činí lidi šťastné (?) a očekáváním konzumní společnosti (?)
- nenaplnění vyšších potřeb činících nás šťastné často vede k hledání štěstí v materialistickém světě

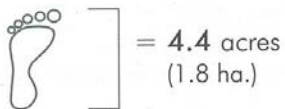
hypermarket – „oltář průměrných snů“ - nabízí (kromě věcí) jen krátkodobé uspokojení, nikoliv trvalou spokojenost a pocit životního naplnění

„kulisový, umělý, naleštěný svět obrovské prodejny a vysněný „ideální“ svět hrdinů telenovel s jejich „důležitými“ problémy, demonstrovány na příbězích pěti postav, jež se v prostředí hypermarketu potkají“

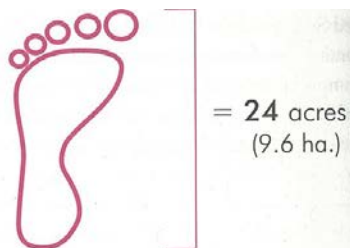
environmentální

Environmentálně příznivý způsob života

- založen na změně žebříčku **hodnot a potřeb** (ve společnosti)
- snížení hmotné spotřeby (suroviny, energie, odpady, tox.) = ek. stopy

Each person's fair Earthshare in 2003

The average footprint of **US citizens** in 2003

The global per capita footprint needs to be reduced now if human economies are to be sustainable.

Environmentálně příznivý způsob života

- založen na změně žebříčku **hodnot a potřeb** (ve společnosti)
- snížení hmotné spotřeby (suroviny, energie, odpady, tox.) = ek. stopy

The global per capita footprint needs to be reduced now if human economies are to be sustainable.

Životní způsob a environmentální etika

- env. příznivé chování – více než vedlejší produkt živ. postojů zralých lidí
- nutná vymahatelnost pomocí **sociální normy** vštěpované výchovou → šíření **nápodobou a módou**

Alternativní životní způsoby

- alternativní k většinové kultuře a životnímu stylu – **odlišné hodnoty**
- hodnoty zpravidla **nemateriální** povahy

Drobné kroky nebo radikální změna životního způsobu?

- způsob vyvolání změny postojů a životního stylu:
 - I) ne příznaky prohlubující se env. krize
 - neorientujeme se na **budoucí generace**
 - II) nelze stavět na strachu ani **prožití env. krize** (povodně?)
 - III) ne environmentální vědomí a **informovanost** (max. 5 %)

Alternativní životní způsoby

- alternativní k většinové kultuře a životnímu stylu – **odlišné hodnoty**
- hodnoty zpravidla **nemateriální** povahy

Drobné kroky nebo radikální změna životního způsobu?

- způsob vyvolání změny postojů a životního stylu:
 - I) ne příznaky prohlubující se env. krize
 - neorientujeme se na **budoucí generace**
 - II) nelze stavět na strachu ani **prožití env. krize** (povodně?)
 - III) ne environmentální vědomí a **informovanost** (max. 5 %)
- **schůdná je cesta drobných kroků**
 - vnímavost k praktickým návodům ekologických poraden
 - env. šetrné prostředky, technologie, recyklace, biopotraviny...
 - nejschůdnější postup k env. zásadním proměnám lidského života
 - rozsáhlé devastace životního prostředí ale vyžaduje **↑ změnu**
- env. příznivý způsob někdy vnímán jako neradostný a asketický
- člověk někdy dochází k závěru, že sám env. krizi nevyřeší

Environmentálně uvědomnělý způsob života

I) dle **domácích technologií** – přibývá energ. šetrných spotřebičů (úspora)

II) dle **spotřebních vzorců** - důležitá env. informovanost + ochota měnit spotřební návyky (x tzv. „ekologické plýtvání“)

- **ideační hodnota věcí x užitková hodnota**

→ souvisí s etickým a politickým pozadím výroby (velkochovy, x biopotr., fair-trade, veget., lokální potraviny...)

III) dle **spotřeby zboží a služeb**

→ **konzum. x dobrovolná skromnost**

Dobrovolná x záměrná skromnost

- **dobrovolně skromný** - kdo žije ve skromných poměrech vědomě a dobrovolně, na základě svého **rozhodnutí**, ačkoli by mohl žít jinak (*Pestří*)

- env. příznivé necíleně - až druhotně

-

Environmentálně uvědomnělý způsob života

I) dle **domácích technologií** – přibývá energ. šetrných spotřebičů (úspora)

II) dle **spotřebních vzorců** - důležitá env. informovanost + ochota měnit spotřební návyky (x tzv. „ekologické plýtvání“)

- **ideační hodnota věcí x užitková hodnota**

→ souvisí s etickým a politickým pozadím výroby (velkochovy, x biopotr., fair-trade, veget., lokální potraviny...)

III) dle **spotřeby zboží a služeb**

→ **konzum. x dobrovolná skromnost**

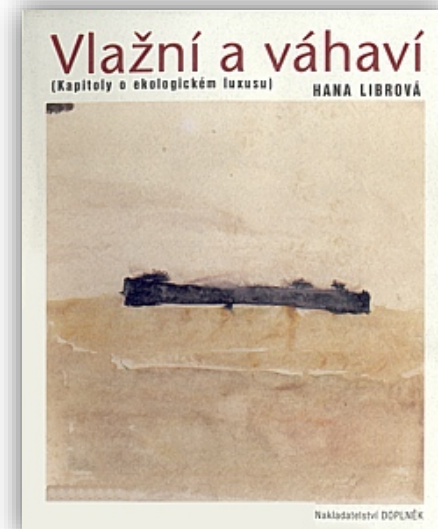
Dobrovolná x záměrná skromnost

- **dobrovolně skromný** - kdo žije ve skromných poměrech vědomě a dobrovolně, na základě svého **rozhodnutí**, ačkoli by mohl žít jinak (*Pestří*)

- env. příznivé necíleně - až druhotně

- **záměrná skromnost** → lidé vědomě z env. motivů omezují své vzorce i objem spotřeby hmotných statků či služeb, které narušují ŽP (*Zelení*)

- častá je **kombinace** obou

VĚRNÍ A ROZUMNÍ

HANA LIBROVÁ a žáci

KAPITOLY
O EKOLOGICKÉ
ZPOZDILOSTI

Masarykova univerzita

Dobrovolná skromnost x chudoba

- **chudoba** - nízký příjem, malé vlastnictví a spotřeba, pocit deprivace, sociální vyloučení, nízký sociální status, minimální podíl na moci
- **dobrovolná skromnost** – dobrovolnost, soběstačnost, pestré mezilidské vztahy, aktivní podíl na veřejných věcech (obce...)
- idea skromnosti častá v antické filozofii, islámu, křesťanství, judaismu, taoismu, konfucionismu, starověké mytologii i u přírodních národů

Voluntary Simplicity

By Duane Elgin and Arnold Mitchell

The *Co-Evolution Quarterly*, Summer 1977

I. Introduction

For the past several years the popular press has paid occasional attention to stories of people returning to the simple life—of people moving back to the country or making their own bread or building their own solar-heated home, and so on. Beneath this popular image of simple living we think there is a major social movement afoot which has the potential of touching the United States and other developed nations to their cores. This is the movement towards “voluntary simplicity”—a phrase we have borrowed from Richard Gregg who, in 1936, was describing a way of life marked by a new balance between inner and outer growth. Further, we think that voluntary simplicity may prove an

„Z toho vidíš, že chudí nejsou tak docela ubozí, jak si myslíme; jsou opravdu blaženější, než si představujeme a než my sami jsme“

Karl Gutzkow

Dobrovolná skromnost x chudoba

- **chudoba** - nízký příjem, malé vlastnictví a spotřeba, pocit deprivace, sociální vyloučení, nízký sociální status, minimální podíl na moci
- **dobrovolná skromnost** – dobrovolnost, soběstačnost, pestré mezilidské vztahy, aktivní podíl na veřejných věcech (obce...)
- idea skromnosti častá v antické filozofii, islámu, křesťanství, judaismu, taoismu, konfucionismu, starověké mytologii i u přírodních národů

Skromnost jako součást sociální prestiže statusu

- př. holandští lékaři - skromnost a ekologický luxus je prestižní záležitostí, **konzumenství odmítáno** jako **neetické, většinové a vulgární**
- ek. příznivé chování bohatých je otázkou společenské prestiže, ale i osobních postojů → orientace **mimo materiální** hodnoty
- společnost už není rozvrstvena do tříd, ale podle **životního stylu** → chudší vrstvy se snaží napodobovat bohatší
 - nápodoba může být účinnější než ek. výchova
 - šíření pod vlivem **módy** je rychlejší a efektivnější
- společenské **elity** → **vliv** na legislativu, politiku i ekonomiku

Výběrová náročnost

- odlišné pojetí dobrovolné skromnosti
- člověk náročný, ale na určité věci
 - např. na **kvalitu vody, ŽP, veřejnou dopravu, radost ze života**
- **není o askezi, ale o radosti ze života místo z majetku**
 - „**zelený konzument**“ - ekologicky šetrné výrobky atd., ale stále zvýšená spotřeba, až **plýtvání** :-)

Výběrová náročnost

- odlišné pojetí dobrovolné skromnosti
- člověk náročný, ale na určité věci
 - např. na kvalitu vody, ŽP, veřejnou dopravu, radost ze života
- není o askezi, ale o radosti ze života místo z majetku
 - „zelený konzument“ - ekologicky šetrné výrobky atd., ale stále zvýšená spotřeba, až plýtvání :-)

Postmaterialismus

- změny v hodnotách - Holandsko, SRN, Dánsko x USA a Kanada
- přesun od **materialistických** hodnot (hmotný blahobyt a bezpečí, orientace na ekonomickou prosperitu, dodržování sociál. pořádku) k hodnotám **postmaterialistickým** (svobodná seberealizace, podíl na správě věcí veřejných, tvorba humánnější společnosti, tvorba ŽP)
- změna hodnot probíhá (pomalu) především u mladších generací, které vyrůstaly ve větší **ekonomické a spol. jistotě** (ne za války)
 - **ekonomická prosperita přispívá k šíření postmat. hodnot a naopak** (ropná krize v 70. let - pokles postmaterialismu)

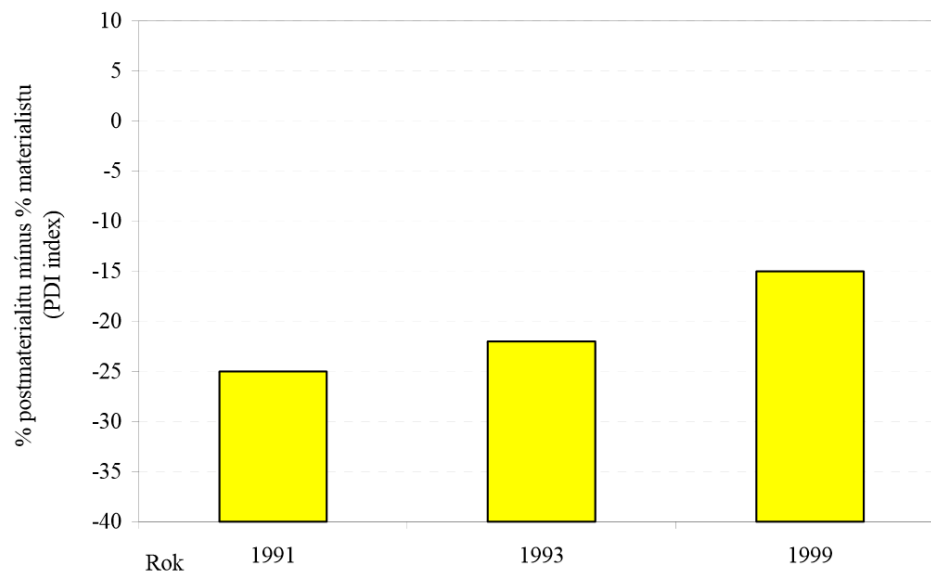
Výběrová náročnost

- odlišné pojetí dobrovolné skromnosti
- člověk náročný, ale na určité věci
 - např. na kvalitu vody, ŽP, veřejnou dopravu, radost ze života
- není o askezi, ale o radosti ze života místo z majetku
 - „zelený konzument“ - ekologicky šetrné výrobky atd., ale stále zvýšená spotřeba, až plýtvání :-)

Postmaterialismus

Obrázek 2. Vývoj postmaterialismu v ČR 1991-1999
PDI index (podíl postmaterialistů mínus podíl materialistů)

Hlavní dimenze proměn životního způsobu

I) Turizmus

- **tvrdý turizmus**: vychází z neklidu moderního člověka někam cestovat, všechno vidět a vše si užít → rostou náklady na turistiku, dovolené
- **měkký turizmus**: výsledek rostoucí ochoty lidí zřít se výhod civilizace ve prospěch přírody a hostitelských zemí, poznání skutečné ciziny

Tvrdý turizmus

masové cestování

málo času

rychlé dopravní prostředky

daleko

pevný program

řízení zvenku (cest.kancelář)

importovaný styl života

„pamětihodnosti“

pohodlně a pasívně

žádná nebo malá duševní příprava

bez znalosti domácího jazyka

pocit převahy

nákupy

suvenýry

pohlednice a prospekty

zvědavost

hlasitý

Měkký turizmus

individuální, rodinné cesty, cesty s malou skupinou přátel

dost času

přiměřené a pomalé dopravní prostředky

blízko

spontánní rozhodnutí podle situace

řízení zevnitř

styl života blízký dané zemi

zážitky

s úsilím a aktivně

příprava vztahující se k dané zemi

se znalostí domácího jazyka

radost z učení se od domácích

přivést dárky hostitelům

vzpomínky, nové zážitky, kresby

malby

takt

tichý

II) Nový pohled na jídlo a vaření

Vegetariánství - motivace: **zdravotní** (omezení tuků, cukrů, nebezpečí)

ekologická - 2ha půdy uživí 1 masožravce, 14 vegetariánů, 50 veganů

etická – spiritualizace lidského bytí

→ odmítnutí velkochovů, uvědomělé zmenšování ek. stopy

- počet vegetariánů vzrůstá: ČR (2013): cca 2 %

→ jedna z **nejdynamičtějších změn v životním stylu**

- **vegetariánství výsadou bohatších**

- v rozvojových zemích roste konzumace masa

Kde žije nejvíce vegetariánů?

II) Nový pohled na jídlo a vaření

Vegetariánství - motivace: **zdravotní** (omezení tuků, cukrů, nebezpečí)

ekologická - 2ha půdy uživí 1 masožravce, 14 vegetariánů, 50 veganů

etická – spiritualizace lidského bytí

→ odmítnutí velkochovů, uvědomělé zmenšování ek. stopy

- počet vegetariánů vzrůstá: ČR (2013): cca 2 %

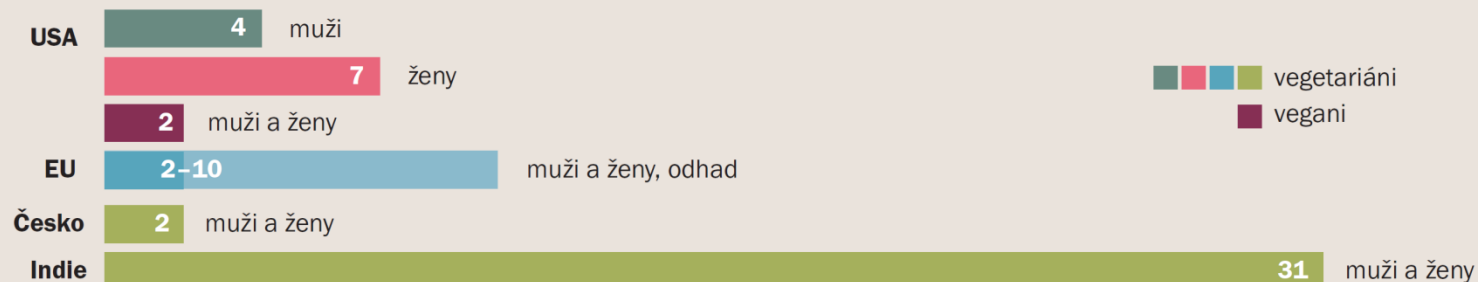
→ jedna z **nejdynamičtějších změn v životním stylu**

- **vegetariánství výsadou bohatších**

- v rozvojových zemích roste konzumace masa

Vegetariáni: rostoucí menšina na Západě, významná síla v Indii

Lidé označující se za vegetariány nebo vegany, v procentech populace

Miliony vegetariánů

Back to the wild: How nature is reclaiming farmland

Farmland is shrinking for the first time on record thanks in part to consumer choices. What does this mean for the environment and the future of food?

EARTH 9 August 2017

By [Joseph Poore](#)

The future is vegan

Could changes in what we eat release more land from agriculture in the future? Animal products use significantly more land than vegetable equivalents to deliver the same amount of nutrition. To make 100 grams of beef protein you need between 20 and 250 square metres of land per year. Chicken requires 2 to 6 m², and tofu 1 to 2 m². A litre of soya milk uses less than 0.5 m²; animal milks use more than twice that amount.

A global transition to vegan diets would remove all pasture – two-thirds of the world's agricultural land. The extent of cropland would also shrink, because many animals are fed crops that humans can eat. They eat 3 to 20 times the amount of protein that they return for human consumption. As a result, if everyone became vegan, the extent of arable land would fall by 20 to 40 per cent. So if we were all determined to avoid animal proteins, the majority of agricultural land would be released from production, freeing up huge areas for wildlife.

Healthy planet

If you did go vegan, your ecological footprint would shrink

Protein

You need 45 to 55 grams of protein a day, which you can get from...

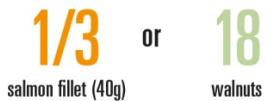

Healthy you

It is possible to get what you need from plants alone, if you're careful

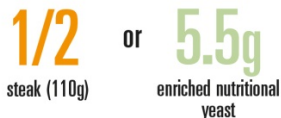
Omega-3s

Daily recommendation: 1.1 grams (women)/1.6g (men)

Vitamin B₁₂

Daily recommendation: 2.4 micrograms

Calcium

Daily recommendation: 700 milligrams

Sources: Nutritics / NHS / NIH / USDA

NEWSLETTERS
Sign up to read our regular email newsletters

NewScientist

News Podcasts Video Technology Space Physics Health More Shop Courses Events

Living on the veg: Should we all go vegan?

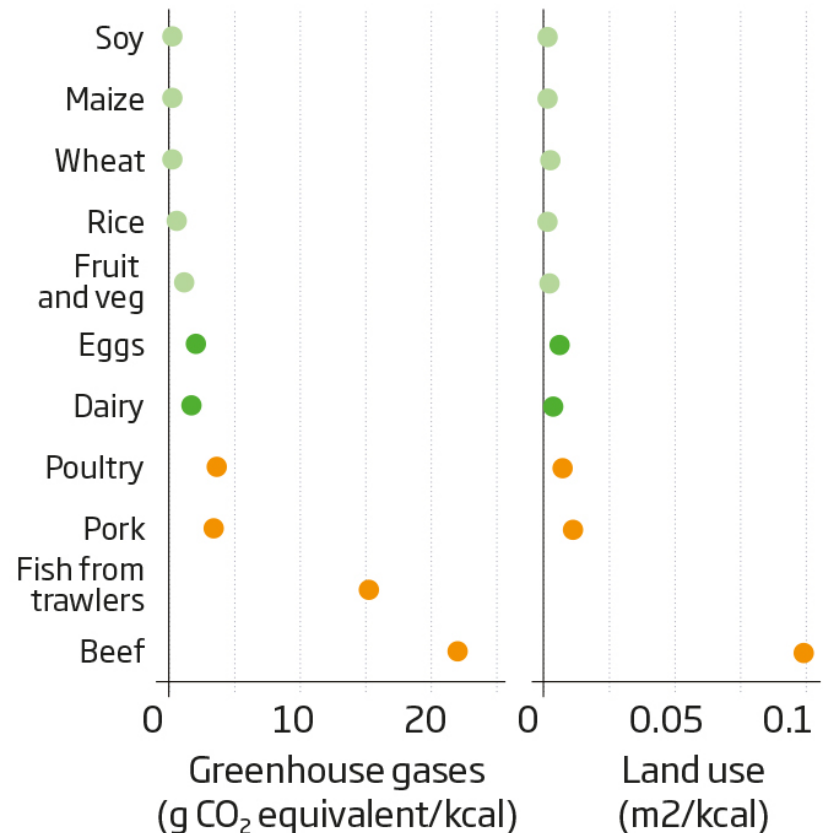
Veganism is trending but is it just the latest food fad, or do claims that it's better for your health and that of the planet stack up? We dig into the evidence

[f](#) [t](#) [w](#) [i](#) [e](#) [m](#) [s](#)

LIFE 24 January 2018
By Chelsea Whyte

Greener veg

Vegan calories have a much smaller environmental impact than those from meat, fish, dairy and eggs

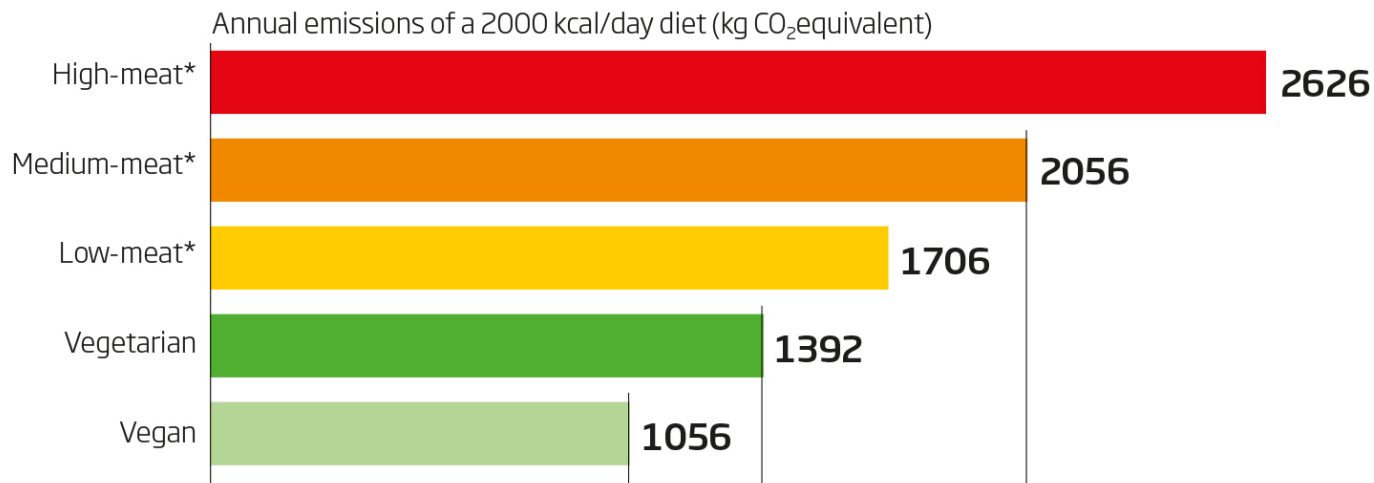

SOURCE: doi.org/cjcw

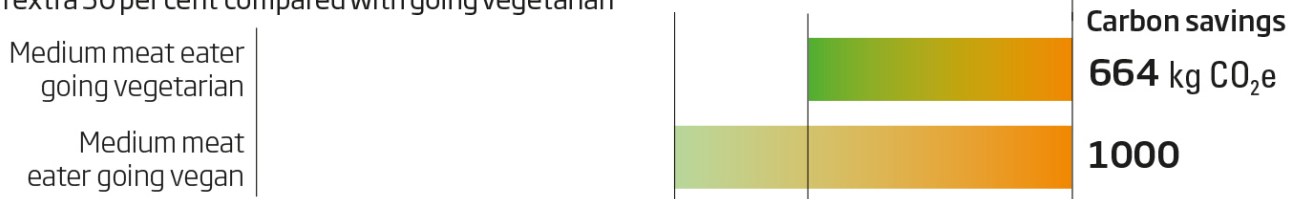

Your choice for a healthy planet

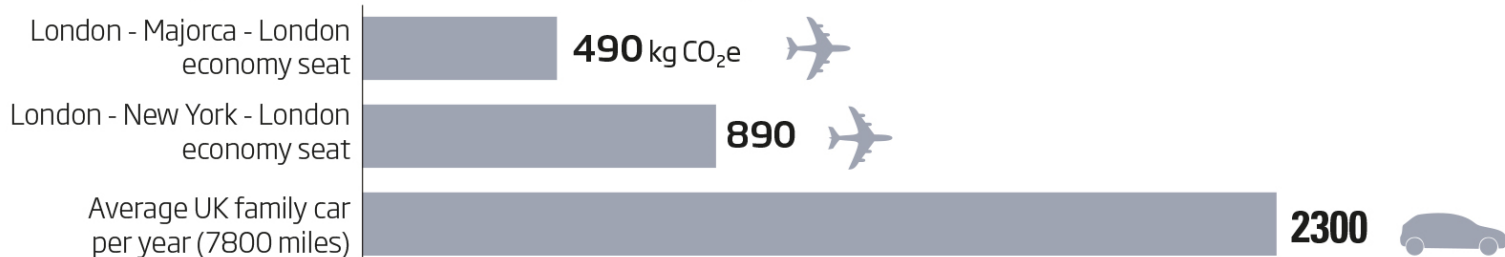
Most adults in the UK eat 110 grams of meat a day, making them high meat eaters. The carbon footprint of their diet is more than twice that of a vegan

A medium meat eater who decides to go vegan would cut their diet's carbon footprint by an extra 50 per cent compared with going vegetarian

Alternatively, you could just choose not to take that holiday in Majorca this summer

*High meat ≥100g/day *Medium meat = 50-99g/day *Low meat ≤ 50g/day

Fighting climate change is opportunity to improve public health

Switching to public transport could boost global health (Image: Andrew T. B. Tan/Getty)

Driving cars and eating too much red meat damage more than your carbon footprint. Curbing our carbon habit

II) Nový pohled na jídlo a vaření

Vegetariánství - motivace: **zdravotní** (omezení tuků, cukrů, nebezpečí)

ekologická - 2ha půdy uživí 1 masožravce, 14 vegetariánů, 50 veganů

etická – spiritualizace lidského bytí

→ odmítnutí velkochovů, uvědomělé zmenšování ek. stopy

- počet vegetariánů vzrůstá: ČR (2002): 1 – 2 %

→ jedna z **nejdynamičtějších změn v životním stylu**

- vegetariánství výsadou bohatších

- v rozvojových zemích roste konzumace masa

Střídmost v jídle (Západ)

- ale malé uvědomění pozadí vzniku jídla

→ vztah mezi jídlem a jeho původem zatemňován

- intenzivním zemědělstvím a chovem se člověk sice vymanil z těžké dřiny na polích, ale také odcizil původu potravy, jejíž **kvalita klesá x kvantita roste**

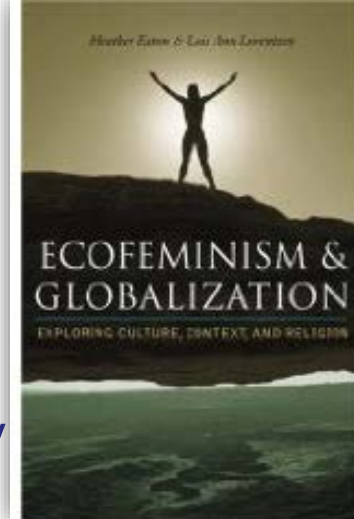
Vlastnoruční příprava jídla

- jídlo vychutnat, podílet se na vzniku → **čas x další zisky**

III) Proměny mužské a ženské role v env. souvislostech

Ekofeminismus

- hnutí spojující myšlenky **feminismu a ochrany přírody**
- navazuje na přesvědčení feminismu 18. -19. stol. o ponížení a útlaku žen ze strany mužů, doplněno paralelou útisku přírody
→ **příroda spolutrpitečkou žen**
- ekofeminismus x dominantní a vykořisťující postavení mužů, kteří racionalitou, soutěží, agresivitou a arogancí zavedli svět do ekologické krize
- prosazení **ženského přístupu** – více intuitivní, **soucitný, bližší přírodě (?)**

Vpřed a vzhůru

8. 3. 2015 | aktualizace: 10. 3. 2015 09:29

Dívky předhánějí chlapce na nižších školách i na univerzitách a jejich náskok se zvětšuje

The
Economist

The Economist

Článek

Všechno to souvisí s jejich mozky a těly a chemikáliemi," říká sir Anthony Seldon, ředitel Wellington College, drahé internátní školy v anglickém Berkshire. „Kluci si myslí, že není cool soutěžit, že není cool být chytrý," dodává Ivan Yip, ředitel newyorské Bronx Leadership Academy. Studium na první škole stojí 25 tisíc liber ročně a je tam potápěčský klub. Ta druhá poskytuje většině žáků z chudých rodin dotované obědy, čtvrtina dětí má zvláštní potřeby. Obě školy se však potýkají se

III) Proměny mužské a ženské role v env. souvislostech

Ekofeminismus

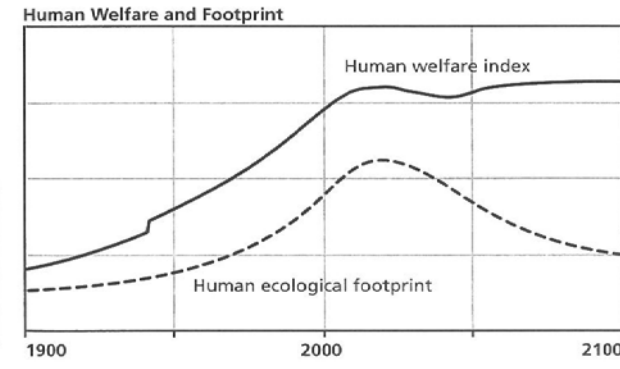
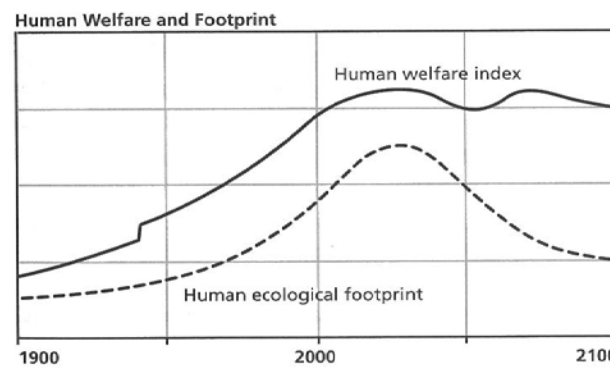
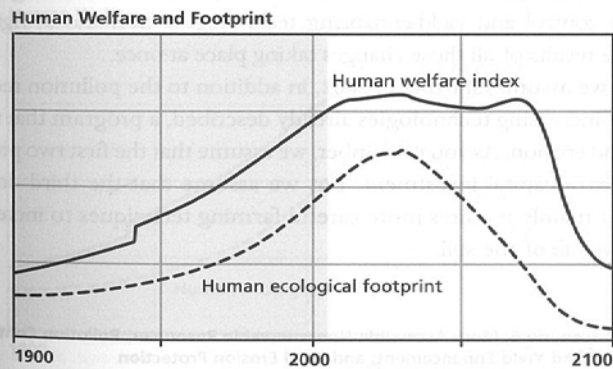
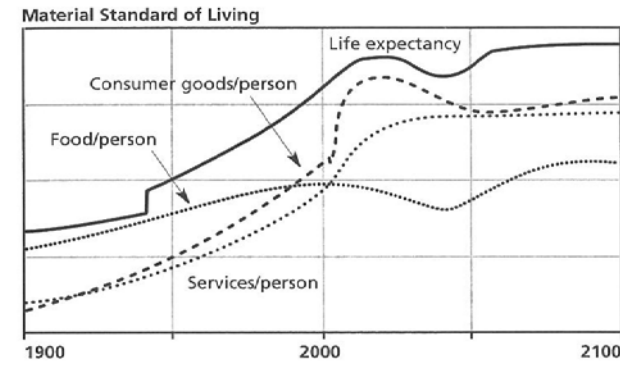
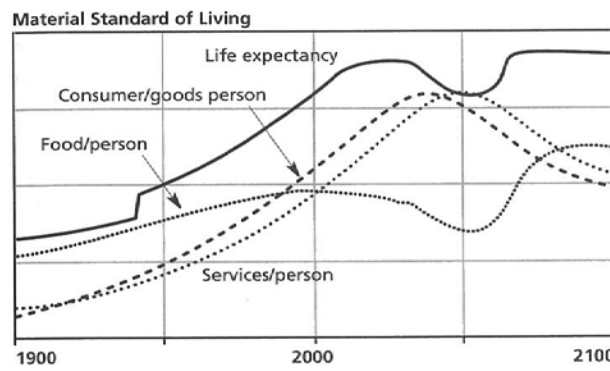
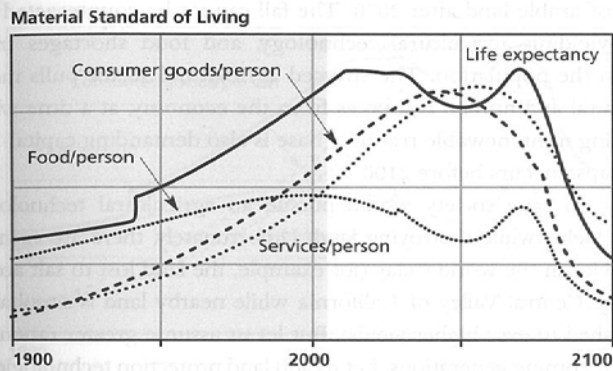
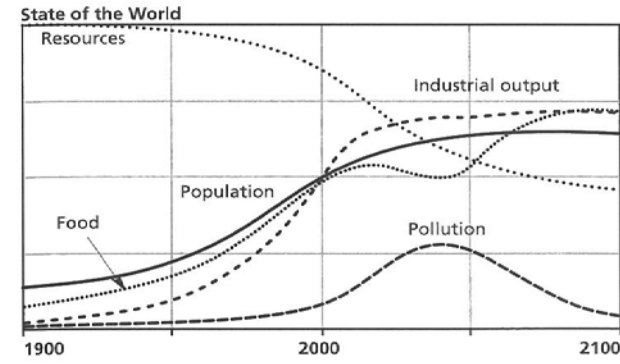
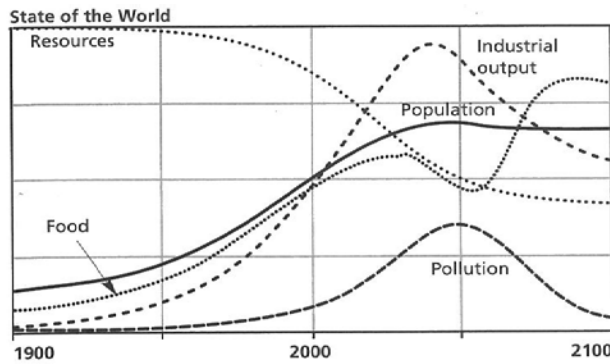
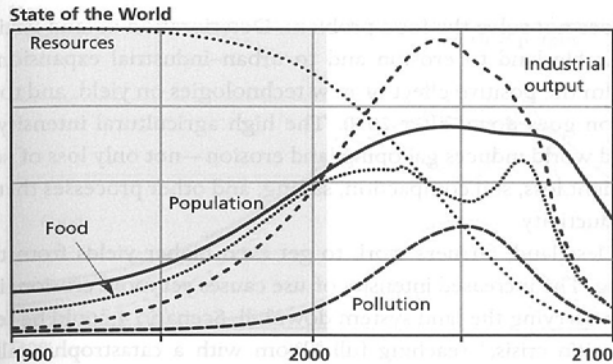
- hnutí spojující myšlenky **feminismu a ochrany přírody**
- navazuje na přesvědčení feminismu 18. -19. stol. o ponížení a útlaku žen ze strany mužů, doplněno paralelou útisku přírody
 - **příroda spolutrpitelekou žen**
- ekofeminismus x dominantní a vykořisťující postavení mužů, kteří racionalitou, soutěží, agresivitou a arogancí zavedli svět do ekologické krize
- prosazení **ženského přístupu** – více intuitivní, **soucitný, bližší přírodě**

Nová maskulinita

- od 60. let postupná proměna mužství - nové pojetí muže
 - spojení mužské **fyzické síly, pevného postoje, rozhodnosti** s ženskou schopností **altruismu, trpělivosti a lásky**
 - využívá takové chování ve vztazích k ostatním lidem i přírodě
- „**soucitná autorita**“ → silný a odvážný muž schopný soucitu

Omezený dosah technologických řešení

Scenario 4

Scenario 6

Scenario 9

Technologie eliminující znečištění
Technologie zvyšující využití půdy

+ Technologie zvyšující využití zdrojů
Technologie chránící půdu před erozí

+ **Stabilní průmyslový výstup/osobu**
Stabilní populace

Klíčové pro dosažení TUR

Rozhodnutí a dlouhodobá vůle

- = nutné změnit hodnotové žebříčky
- obtížné a zdlouhavé, ale reálné

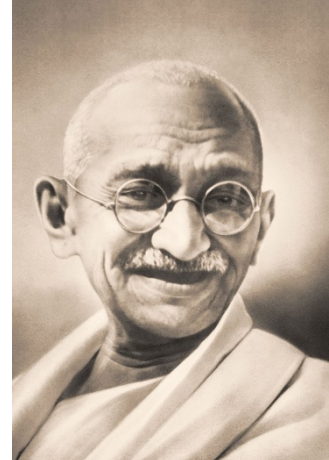
Příklady úspěchů

- zrušení otroctví
- omezení kouření
- recyklace
- vztahy mezi Francií a Německem
- atd.

„I suggest that we are thieves in a way.

If I take anything that I do not need for my own immediate use and keep it I steal it from somebody else.

I venture to suggest that it is the fundamental law of Nature, without exception, that Nature produces enough for our wants from day to day, and if only everybody took enough for himself and nothing more, there would be no pauperism in this world, there would be no more dying for starvation in this world.

But so long as we have got this inequality, so long we are stealing.“

M. K. Gandhi

Thieves – zloději
Venture – spekulovat
Pauperism – chudoba
Starvation – hladovění

Leaderboard

1	L	Lucie Štěpánková	9969
2	L	linda	9782
3	H	Hana Majerová	9781
4	A	Aneta Pouková	9750
5	S	Silvie Hartmannová	9595
6	H	Honza	9563
7	N	natalie	9501
8	J	Jaroslav Rohel	9000
8	L	Lukáš	9000
10	D	D	8906

Linda
Koníková